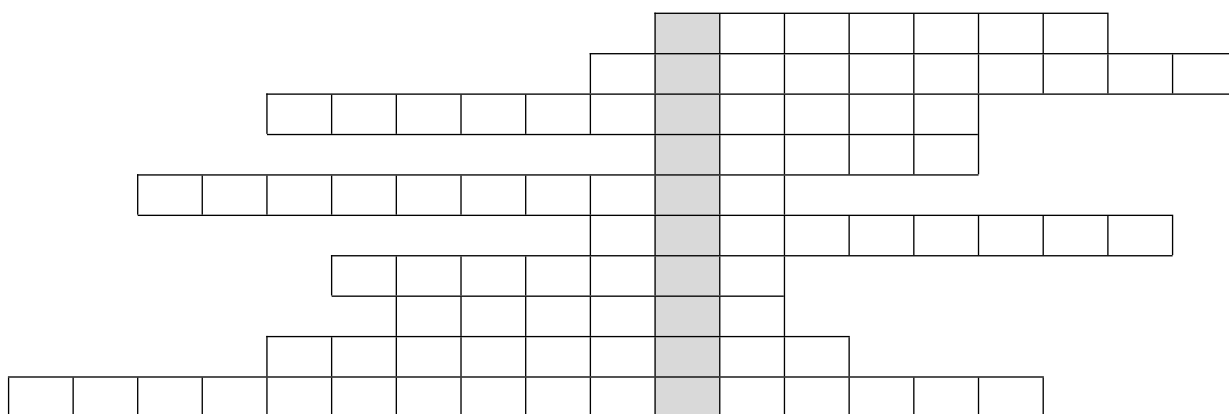

Velkomoravská říše

① Vylušti křížovku.

- 1) Místo, kde zemřel Cyril.
- 2) Vládnoucí rod Velkomoravské říše.
- 3) Náboženství, které na Velké Moravě šířili Cyril a Metoděj.
- 4) Město, ze kterého pocházeli Cyril a Metoděj.
- 5) Cyril a Metoděj šířili na Velké Moravě víru. Říká se jim proto.... (doplň).
- 6) Kníže, který pozval na Velkou Moravu Cyrila a Metoděje.
- 7) Nitranský kníže, kterého Mojmír I. porazil a sjednotil tak kmeny do státního celku zvaného Velkomoravská říše.
- 8) Století, ve kterém Cyril a Metoděj přišli na Velkou Moravu.
- 9) Písmo, které přinesli Cyril s Metodějem na Velkou Moravu.
- 10) Jazyk, do kterého Cyril a Metoděj přeložili náboženské texty a začali jej používat jako bohoslužební jazyk.

② Tajenka: _____

Vysvětli, jak tajenka souvisí s Cyrilem a Metodějem.

① Vylušti osmisměrku. Ze zbylých písmen slož tajenku.

M	R	A	D	N	U	T	O	R	O
O	V	A	A	R	T	I	N	Ě	K
J	A	R	S	B	I	B	L	E	C
M	N	O	N	T	N	E	Z	M	E
Í	O	V	E	Ě	I	E	N	Í	Ř
R	Y	B	O	R	H	S	S	Ř	I
A	R	E	K	E	S	T	L	I	Ř
Č	E	R	V	E	N	E	C	A	T
E	C	I	L	O	H	A	L	H	V
S	O	L	U	Ň	L	I	R	Y	C

- 1) Kníže, který je považován za zakladatele Velkomoravské říše.
- 2) Jméno, které přijal Konstantin v klášteře.
- 3) Město, ze kterého pocházeli Konstantin a Metoděj.
- 4) Stát, na jehož území se dnes toto město nachází.
- 5) Kníže, který Konstantina a Metoděje pozval na Velkou Moravu.
- 6) Písmo, které Konstantin a Metoděj přinesli na Velkou Moravu.
- 7) Nejdůležitější kniha křesťanů.
- 8) Měsíc, ve kterém dnes slavíme státní svátek, při kterém si připomínáme příchod Konstantina a Metoděje.
- 9) Církevní stavba kruhového půdorysu typická pro románský sloh.
- 10) Počet synů, které měl podle pověsti kníže Svatopluk. Pověst vypráví o stejném množství prutů.
- 11) Území, ze kterého Mojmír I. vyhnal Pribinu.
- 12) Místa s nálezy šperků.
- 13) Uměli Slované na Velké Moravě zpracovávat železo?
- 14) Zbraň velkomoravského pěšího vojska.
- 15) Město, do kterého Konstantin a Metoděj odcházejí, když jsou předvoláni před papeže.
- 16) Vracejí se bratři z této cesty na Velkou Moravu oba?
- 17) Je pravda, že Konstantin a Metoděj vedli bohoslužby v latině?

② Tajenka: _____

Vysvětli pojem, který vyšel v tajence.

① Označ správné odpovědi. I více odpovědí může být správných.

- 1) Zakladatelem rodu Mojmírovců je Mojmír I.
Svatopluk
Rastislav
- 2) První zmínky o existenci Velkomoravské říše pocházejí z 8. století
9. století
10. století
- 3) Velkomoravané tkali látky z konopí
bavlny
lnu
vlny
- 4) Mezi církevní stavby Velkomoravské říše patří baziliky
chrámy
rotundy
- 5) Konstantin a Metoděj sloužili bohoslužby v hlaholici
latině
staroslověně
- 6) Konstantin a Metoděj pocházeli z Cařihradu
Istanbulu
Soluně
- 7) Náboženství, které Konstantin a Metoděj na Velké Moravě šířili, se nazývá budhismus
hinduismus
křesťanství
islám
- 8) Bible je část knězova oblečení
kniha
druh písma
- 9) Písmo, které Konstantin a Metoděj přinesli na Velkou Moravu, se nazývá latinka
azbuka
hlaholice
- 10) Velkomoravská říše zaniká za vlády knížete Svatopluka II.
Mojmíra II.
Rastislava II.
- 11) Konstantin a Metoděj přicházejí na Velkou Moravu v roce 830
863
896
- 12) Cyril je jméno, které přijal Konstantin v klášteře
jméno velkomoravského knížete
jméno nitranského knížete, kterého porazil Mojmír I.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Ivana Pekárková.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

- 13) Pribina je bratr Konstantina a Metoděje
velkomoravský kníže
nitranský kníže poražený Mojmirém I.
- 14) Gombíky jsou zbraně
stříbrné šperky
zlaté knoflíky
- 15) Šperky a další předměty z doby Velkomoravské říše byly nalezeny v hrobech
studnách
základech bazilik
- 16) Zbraní velkomoravské pěchoty byly sekery
meče
halapartny
- 17) Cyril zemřel ve vězení
na bitevním poli
v klášteře
- 18) Velkomoravané byli Germáni
Slované
Keltové
- 19) Centrem Velkomoravské říše bylo Brno
Praha
Velehrad
- 20) Hradiště je opevněné sídlo
církevní stavba
část území Velkomoravské říše
- 21) Velkomoravská říše zanikla v průběhu 9. století
na počátku 10. století
v průběhu 10. století
- 22) Státní svátek, který připomíná příchod věrozvěstů Cyrila a Metoděje, slavíme
5. července
6. července
28. září

① Rozhodni, zda je tvrzení pravdivé či ne. Pravdivé tvrzení označ zeleně, nepravdivé červeně. Chybná tvrzení oprav.

- 1) Velká Morava je prvním státem na našem území.
- 2) Za zakladatele rodu Mojmírovců – vládnoucího rodu Velkomoravské říše – je považován Mojmír I.
- 3) Mojmír I. porazil bavorského knížete Pribinu.
- 4) Kníže Mojmír pozval na Velkou Moravu věrozvěsty Konstantina a Metoděje.
- 5) Konstantin a Metoděj přicházejí na Velkou Moravu v roce 863.
- 6) Konstantin a Metoděj pocházejí ze Soluně, která leží na území dnešní Itálie.
- 7) Kníže Rastislav chtěl, aby bohoslužbám lidé rozuměli, Konstantin a Metoděj proto kázali v latině.
- 8) Konstantin a Metoděj přinášejí písmo hlaholici, začínají vznikat první písemné památky.
- 9) Metoděj přijímá jméno Cyril a umírá v klášteře.
- 10) Konstantin a Metoděj na Velké Moravě šířili křesťanství.
- 11) Posledním knížetem, za jehož vlády Velkomoravská říše vzkvétá, je kníže Svatopluk.
- 12) Velkomoravská říše zaniká za vlády knížete Mojmíra III.
- 13) K období Velkomoravské říše se neváže žádná známá dochovaná pověst.
- 14) V době Velkomoravské říše se staví církevní stavby – rotundy a baziliky.
- 15) Velkomoravané pro výrobu nástrojů nepoužívali železo.
- 16) Velkomoravská říše byla křižovatkou obchodních cest.
- 17) Nálezy šperků pocházejí z velkomoravských studen.
- 18) Zlaté knoflíky z doby Velkomoravské říše se nazývají gombíky.
- 19) Ozdobné železné zakončení pánského opasku z doby Velkomoravské říše se nazývá úkončí.
- 20) Velkomoravské říši vládli králové.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Ivana Pekárková.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

① Oprav chyby v textu.

V 10. století na našem území vzniká první stát, v jehož čele stojí králové z rodu Mojmírovců. Tento stát se nazývá Velkomoravská říše. Zakladatel rodu Mojmírovců Mojmír I. vládl v povodí řeky Ohře. Porazil nitranského knížete Vejvodu, který vládl na území západního Slovenska a jeho území připojil ke svému.

Za vlády knížete Svatopluka přicházejí na Velkou Moravu ze Soluně bratři Konstantin a Metoděj, kteří na území Velkomoravské říše šíří a upevňují křesťanství. Bratři přinášejí písmo zvané azbuka a díky tomu začínají vznikat první písemné památky. Bohoslužby jsou vedeny ve staroslověně, aby jim rozumělo co nejméně lidí. Staroslověně jako bohoslužebný jazyk musí Konstantin a Metoděj obhájit před samotným císařem v Římě. Z této cesty se již vrací Metoděj sám. Konstantin, který cestou zpět onemocněl, přijímá v klášteře jméno Václav a umírá. Odkaz věrozvěstů Cyrila a Metoděje nám dnes připomíná státní svátek, který slavíme 5. listopadu. Za vlády knížete Rastislava se Velkomoravská říše stává mocnou a bohatou říší.

Po Rastislavovi se vlády ujímá kníže Svatopluk a následně jeho syn Svatopluk II. Za jeho vlády se Velkomoravská říše rozpadá.

Obyvatelé Velkomoravské říše byli Germáni. Žili v opevněných sídlech, kterým se říká kolbiště. Pro církevní účely stavěli rotundy a baziliky. Neuměli zpracovávat zlato, železo a sklo. Velkomoravští kováři vyráběli ze dřeva sekery, srpy, radlice i nože. Šperkaři vyráběli náušnice, prsteny, spony a zlaté knoflíky zvané filigrány. Konce opasků byly zdobeny železným úkončím. Tyto ozdoby a další předměty byly nalezeny ve studnách na území Velkomoravské říše. Velkomoravské knížata musela mnohokrát bránit své území a také útočit, aby své území rozšiřovala. Střed vojska tvořili kanonýři, ale více bylo lučištníků. Byli to do zbraně povolání řemeslníci a rolníci vyzbrojení pracovními nástroji – zejména sekerami. Doba Velkomoravské říše spadá do období vrcholného středověku.